

Дело C-34/23**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

24 януари 2023 г.

Запитваща юрисдикция:

Sąd Okręgowy w Koszalinie (Полша)

Дата на акта за преюдициално запитване:

30 декември 2022 г.

Ищец:

RF

Ответник:

Getin Noble Bank S.A.

Предмет на главното производство

Иск за установяване на недействителността на сключен с банката ответник договор за ипотечен кредит, индексирани в швейцарски франкове (CHF), и за заплащане на парична сума, както и молба от ищеца за допускане на обезпечение на неимуществената претенция посредством уреждане на правата и задълженията на страните за времето на производството чрез отсрочване на изпълнението на задължението за погасяване на вноските по кредита от ищеца в размера и сроковете, определени в договора.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на член 70, параграф 1 от Директива 2014/59 с цел да се определи дали предвижданата в тази разпоредба забрана се отнася изключително до възможността за реализиране на обезпечението на парична претенция чрез принудително изпълнение или пък се отнася и до образуването на каквото и да било обезпечително производство по отношение на субект в принудително реструктуриране.

Преюдициален въпрос

„Трябва ли забраната, посочена в член 70, параграф 1 от Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) [№ 1093/2010 и (ЕС)] № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета, да се тълкува в смисъл, че се отнася изключително до възможността за реализиране на обезпечението на парична претенция чрез принудително изпълнение, или пък се отнася и до образуването на каквото и да било обезпечително производство по отношение на субект в принудително реструктуриране?“

Цитирани разпоредби от правото на Европейския съюз

Договор за функционирането на Европейския съюз: член 12, член 169, параграф 1.

Харта на основните права на Европейския съюз: член 38

Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори: четвърто, двадесет и първо, двадесет и четвърто съображение, член 6, параграф 1 и член 7, параграф 1.

Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета: съображение 5, член 70, параграф 1.

Разпоредби на националното право, на които се прави позоваване

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Конституция на Република Полша): член 76.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Закон от 23 април 1964 г. — Граждански кодекс): членове 5, 22¹, 43¹, 44, 45, член 58, параграфи 1—3, член 353¹, член 358¹, параграфи 1—4, член 359, параграфи 1 и 2, член 385¹, параграфи 1—4.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Закон от 29 август 1997 г. — Банково право): член 69, параграфи 1 и 2 (в редакцията им към 31 август 2007 г.).

Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Закон от 10 юни 2016 г. за Банковия гаранционен фонд, схемата за гарантиране на депозитите и принудителното реструктуриране, наричан по-нататък „Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym“): член 135, параграфи 1 и 4.

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Закон от 17 ноември 1964 г. — Граждански процесуален кодекс): член 13, параграф 2, член 199, параграф 1, член 730, параграфи 1 и 2, член 730¹, параграфи 1, 2, 2¹ и 3, членове 731, 737 и 738, член 743, параграфи 1 и 2, член 755.

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 Пред запитващата юрисдикция виси производство по установителен и паричен иск, предявен от RF срещу GETIN Noble Bank SA, със седалище във Варшава. Ищецът иска да бъде обявен за недействителен договор за ипотечен кредит, индексиран в CHF и сключен с ответника на 31 август 2007 г. Освен това ищецът иска ответникът да бъде осъден да му заплати сума в размер на 80 657,30 PLN, ведно с акцесорните вземания. При условията на евентуалност ищецът иска да се установи, че разпоредбите от посочения договор, подробно описани от него, съставляват незаконосъобразни договорни клаузи и не обвързват ищеца. Заедно с това искане ищецът иска да му бъде присъдена сума в размер на 28 780,01 PLN, ведно с акцесорните вземания.
- 2 Заедно с иска ищецът е подал молба за допускане на обезпечение на неимуществената претенция посредством уреждане на правата и задълженията на страните за времето на производството чрез отсрочване на изпълнението на задължението за погасяване на вноските по кредита от ищеца в размера и сроковете, определени в договора, от датата на допускане на обезпечението до датата на влизане в сила на окончателното съдебно решение по делото. Страната обосновава молбата си с това, че нейният правен интерес от допускането на обезпечение за срока на производството произтича от възможността непредоставянето на обезпечение да доведе до финансови загуби за нея, тъй като тя редовно плаща вноски за главница и лихви, което може да доведе до обременяване на нейното имущество и до неоснователно обогатяване на ответника.

Основни доводи на страните в главното производство

- 3 Ищецът твърди, че посоченият по-горе договор за ипотечен кредит е недействителен и съдържа незаконосъобразни договорни клаузи, които не са

обвързващи за него. Според него той има правен интерес от допускане на посоченото по-горе обезпечение на неимуществената претенция поради риска от понасяне на финансови загуби.

- 4 Ответникът все още не е взел отношение по иска, тъй като към момента на постановяване на акта за преюдициално запитване все още не му е връчен препис от иска, защото запитващата юрисдикция трябва първо да се произнесе по молбата за допускане на обезпечение на неимуществената претенция.

Кратко изложение на мотивите за преюдициалното запитване

- 5 Що се отнася до необходимостта да се постави изложението по-горе преюдициален въпрос, запитващата юрисдикция отбелязва, че тълкуване на правото на Съюза е необходимо, за да може тя да приложи правилно разпоредбите от националното право относно възможността за допускане на обезпечение на неимуществена претенция, когато срещу ответника е започнала процедура по принудително реструктуриране (на 29 септември 2022 г.), в резултат на която дейността на банката е прехвърлена на мостова институция, създадена от Банковия гаранционен фонд.
- 6 Според запитващата юрисдикция по принцип молбата на ищеца за допускане на обезпечение по настоящото дело би трябвало бъде уважена, тъй като ищецът е обосновал правдоподобността на претенцията и е доказал наличието на правен интерес от допускането на обезпечение.
- 7 Същевременно, съгласно член 135 от Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym изпълнителните или обезпечителните производства, насочени срещу имуществото на дружество в режим на реструктуриране и образувани преди образуването на производство по реструктуриране, се прекратяват (параграф 1), а по време на периода на принудително реструктуриране срещу дружеството в режим на реструктуриране не могат да се образуват изпълнителни или обезпечителни производства (параграф 4). Последната разпоредба е транспонирана в полското законодателство по силата на Директива 2014/59, въз основа на член 70, параграф 1 от нея.
- 8 При разглеждането на молбата на ищеца запитващата юрисдикция има колебания при тълкуването на член 70, параграф 1 от Директива 2014/59, а именно дали предвидената в тази разпоредба забрана се отнася изключително до възможността за реализиране на обезпечението на вземанията чрез принудително изпълнение или пък и се отнася до образуването на каквото и да е производство по обезпечение срещу субект в принудително реструктуриране.
- 9 Запитващата юрисдикция отбелязва възможността да се приеме, че забраната по член 70 от Директива 2014/59 се прилага изключително за

елементи, които вече се намират в имуществото на субекта в режим на реструктуриране, като евентуалното принудително изпълнение или обезпечение може да доведе до извеждането им от това имущество в резултат от провеждането на принудителното изпълнение или реализирането на обезпечението. Според нея забраната да се започва обезпечително производство не може да засяга елементи от имуществото, които все още не са станали част от това имущество. При това положение посочената разпоредба не би попречила на удовлетворяването на молбата на ищеца.

- 10 Запитващата юрисдикция посочва, че в светлината на правото на Съюза, като се има предвид съображение 5 от Директива 2014/59, е трудно да се намери причина, поради която не би било възможно да се обезпечат неимуществени претенции от този вид срещу банка в режим на реструктуриране, което съгласно Директивата трябва да се проведе в съответствие с принципа на „справедливо третиране на кредиторите“, недопускащ влошаване на тяхното положение в сравнение с обичайното производство по несъстоятелност.
- 11 С оглед на изложените по-горе обстоятелства запитващата юрисдикция предлага на Съда да отговори на поставения от нея преюдициален въпрос в смисъл, че член 70, параграф 1 от Директива 2014/59 се отнася изключително до възможността за реализиране на обезпечението на парична претенция чрез принудително изпълнение.
- 12 Освен това запитващата юрисдикция посочва, че досегашната практика на Съда е била насочена изключително към буквалното тълкуване на член 70, параграф 1 от Директива 2014/59, което обаче води до невъзможност за постигане на целите, преследвани с разпоредбите на правото на Съюза. По този начин запитващата юрисдикция изтъква необходимостта да се гарантира пълната практическа ефективност на тази правна уредба.
- 13 Накрая, запитващата юрисдикция иска запитването да бъде разгледано по реда на бързото производство по член 105 от Процедурния правилник на Съда, тъй като естеството на делото — предвид необходимостта да се разгледа молба за допускане на обезпечение на непарична претенция, която съгласно разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс трябва да бъде разгледана без забавяне — изисква незабавно произнасяне.